

**Ylivieskan Seutukunnan Omaishoitajat
ja Läheiset ry**

VUOSIKERTOMUS 2010

UUTTA POTKUA -voimaantumiprojekti
Ylivieska Kalajoki Alavieska Oulainen Sievi Merijärvi

Ylivieskan Seutukunnan Omaishoitajat ja Läheiset ry

VUOSIKERTOMUS 2010

YLEISTÄ

Ylivieskan Seutukunnan Omaishoitajat ja Läheiset ry. perustettiin 17.06.2004 ja rekisteröitiin 06.05.2005. Vuosi 2010 oli siis Ylivieskan Seutukunnan Omaishoitajat ja Läheiset ry:n seitsemäs toimintavuosi. Yhdistys on Omaishoitajat ja Läheiset -Liitto ry:n jäsen.

Yhdistys toimii Ylivieskan seutukunnan alueella eli seuraavissa kunnissa: Ylivieska, Kalajoki, Alavieska, Oulainen, Sievi, Merijärvi. Toiminta-alue kattaa seuraavat pääpostinumeroalueet 84100, 85100, 85200, 85300, 86200, 86300 ja 68100 sekä niiden alanumerot.

Yhdistyksen jäsenmäärä oli vuoden 2010 lopussa 171 (+3), joista 120 varsinaista jäsentä ja 51 kannattajajäsentä. Kannattajajäsenten määrä on vakiintunut hurjien kasvuvuosien jälkeen.

Yhdistyksen Uutta Potkua -voimaantumiprojektin toiminta on olennainen osa yhdistyksen toimintaa ja se on jatkunut suotuisasti, niin projektityöntekijöiden kuin yhdistyksen hallituksenkin kannalta, ja molemmat tahot ovat löytäneet omat roolinsa hyvään ja laadukkaaseen toimintaan. Projektityöntekijöiden, Anne Männistö ja Arja Taka-Eilola, yhteistyö on ollut onnistunutta

ja kummankin vahvuudet ovat päässeet oikeuksiinsa työssä. Projektin toiminnassa on haettu käytännön yhteistyötä kuntien kanssa omaishoitajien terveysasioissa. Hyvä yhteistyö sosiaali- että terveydenhuolto-oppilaitosten kanssa on jatkunut. Vuosi 2010 on projektin toiseksi viimeinen täysi toimintavuosi, joten loppuvuodesta on alettu miettiä jatkoa projektityölle. Ilman toimivaa projektia on edessä yhdistyksen toiminnan näivettyminen, sillä nykyisille vapaaehtoisvoimille haaste on ylivoimainen. Onneksi vertaistukiryhmien toiminta on vakiinnuttanut asemansa. Kiitos siitä kuuluu aktiivisille ryhmien vetäjille, mutta myös kaikille ryhmäläisille.

Saamamme tiedon mukaan Ylivieskan seutukunnan kunnissa oli yhteensä 313 omaishoidontukea saavaa omaishoitajaa. He jakaantuivat vuoden 2010 lopussa kunnittain seuraavasti:

Merijärvi	13
Kalajoki	73
Oulainen	74
Alavieska	25
Ylivieska	95
<u>Sievi</u>	<u>33</u>
<u>Yhteensä</u>	<u>313</u>

Omaishoidontuen ulkopuolella olevia, tukeen oikeutettuja on moninkertainen määrä.

ORGANISAAATIO

Hallitus

Ylivieskan Seutukunnan Omaishoitajat ja Läheiset ry:n hallitus vuodelle 2010 valittiin yhdistyksen syyskokouksessa 5.11.2009. Hallituksen kokoonpano oli seuraava:

puheenjohtaja	Meeri Rinta-Jouppi		
varapuheenj.	Tuomo Vähäkangas	varajäsenet	Anja Halonen (Ylivieska)
jäsenet	Inkeri Luoto		Esko Siljander (Kalajoki)
	Linne Taka-Eilola		Ani Mikkonen (Oulainen)
	Taimi Kangas		Elli Ypyä (Sievi)
	Anna-Liisa Linnala		Asta Anias (Alavieska)
	Erja Karkulahti		Heli Hintsala (Merijärvi)

Sihteerinä toimi hallituksen ulkopuolelta valittu Matti Saarikettu

Henkilöstö

Yhdistyksessä työskenteli vuonna 2010 projektivastaavana Anne Männistö ja projektityöntekijänä Arja Taka-Eilola. He vastasivat käytännössä Uutta Potkua –voimaantumiprojektin toteutuksesta ja koordinoinnista. He ovat raportointi- velvollinen hallitukselle ja Ray:lle projektin asioista.

Yhdistyksen ja projektin nettisivuista vastaa Matti Saarikettu.

TOIMINTA

Toimitilat

Yhdistyksen ”uudet” toimitilat sijaitsevat Kalajoen kaupungin omistamassa kiinteistössä, osoitteessa Kalajoentie 5. Tiloissa on omat huoneet kummallekin projektityöntekijälle sekä oikeus käyttää yhteisiä tiloja. Toimisto on pääasiassa Uutta Potkua – voimaantumiprojektin toimistotiloina sekä ohjaus- ja neuvontapaikkana. Tiloissa on pidetty myös kokouksia.

Yhdistyksen kokoukset

Hallituksella oli toimintavuonna 9 kokousta.

Yhdistyksen sääntömääräiset kokoukset olivat keväällä 15.4.2010 ja syksyllä 19.11.2010 Ylivieskassa. Yhdistyksen yleisten kokousten kokouskutsut on julkaistu sääntöjen mukaisesti paikallislehdissä.

Yleinen toiminta

Vuoden 2010 aikana jatkettiin yhdistyksen perustoimintaa tutuilla linjoilla: vertaistukitoiminta, neuvonta ja virkistystapahtumat. Vertaistukitoimintaan tuli mukaan runsaasti uusia osallistujia. Hallituksen jäsenet ja sihteeri ovat pyrkineet tekemään kukin omalla paikkakunnallaan jäsenhankintaa.

Kalajoen ja Himangan kuntaliitos 1.1.2010 toi entiset himankalaiset yhdistyksen toiminta-alueeseen.

Kuntien omaishoidon vastaavien, seurakuntien, oppilaitosten sekä muiden projektien ja hankkeiden kanssa jatkettiin yhteistyötä. Omaishoitajien kirkkopyhä järjestettiin tuomiosunnuntaina Oulaisten seurakunnan kanssa yhteistyössä.

Yhdistyksen jäsenten kannalta merkittävä asia oli Keski-Pohjanmaan ammattikorkeakoulun Ylivieskan yksikön sosiaalialan opiskelijan Kati Lähetkankaan opinnäytetyönä valmistunut tutkimustyö vertaistuen merkityksestä omaishoitajien jaksamiseen arjessa.

Yhdistyksen järjestämistä tapahtumista mainittakoon seuraavat tilaisuudet:

- 12.5. 2010 Virkistyspäivä Alavieskan Linnakalliolla ja hartaushetki Pahkakirkossa
- 10.8.2010 Kesäretki Lappajärven Kivitippuun, jossa mm. risteily Lappajärvellä
- 24.8.2010 Seminaari ”Yhdessä omaishoidon asialla”, Akustiikka, Ylivieska
- 16.11.2010 PPO:n lahjoittama Dallape –konsertti-ilta Oulaisissa
- 21.11.2010 Omaishoitajien kirkkopyhä Oulaisissa
- 24.11. – 25.11.2010 Pikkujouluretki alueen omaishoitajille ja hyväkuntoisille hoidettaville Kaustisen kansanlääkityskeskuksen Terveyshotelliin.

Edunvalvonta

Tiivistettiin yhteistyötä kuntien omaishoidonvastaavien kanssa. Neuvontaa ja tiedottamista omaishoitajien oikeuksista annettiin aktiivisesti.

Yhdistyksen puheenjohtaja tuli valituksi Omaishoitajat ja läheiset –Liitto ry:n hallitukseen kaudeksi 2010-2011.

Tiedottaminen

Yhdistys on pyrkinyt olemaan aktiivinen ja määrätietoinen tiedottaja. Erityisesti hallituksen varapuheenjohtaja, yhdistyksen sihteeri ja projektityöntekijät ovat panostaneet tiedottamiseen.

Yhteistyötä tiedotusvälineiden kanssa on tehty aktiivisesti myös antamalla haastatteluja omaishoitajana olemisesta.

Yhdistyksen www-kotisivut ovat tärkeä tiedotuskanava. Kotisivut ovat informatiiviset. Ansio hyvistä kotisivuista kuuluu yhdistyksemme aktiiviselle jäsenelle ja sihteerille Matti Saariketulle. Hän on suunnitellut ja toteuttanut kotisivut sekä huolehtinut niiden päivittämisestä. Kannattajajäsenemme saavat yhdistyksen sivuilta linkin omille kotisivuilleen.

Talous ja voimavarat

Yhdistyksen toiminta niiltä osin, kun se perustuu projektin toimintoihin, rahoitettiin RAY:n projektiavustuksella. Muilta osin toimintaa rahoitettiin henkilö- ja kannattajajäsenmaksuilla, myyntituotoilla sekä muilla lahjoituk-

silla . Toimintavuonna 2010 merkittävä lahjoitus saatiin Lions Club Kalajoki/Hiekkasärkiltä, 3500 €.

Kirjanpito palvelut ostettiin Marin tilipalvelulta Ymmyrkäisentie 10, 85100 Kalajoki. Tilintarkastajiksi valittiin KHT-tilintarkastaja Jari Nurkkala ja Eero Nevalainen. Varatilintarkastajat Timo Salonen, KHT ja Marja Määttä.

UUTTA POTKUA -projekti

Omaishoitajien ja heidän hoidettaviensa sekä läheistensä kokonaisvaltainen arjessa jaksamisen tukeminen eri toimintamallien avulla 2007–2011.

Yleistä

Omaishoitajien määrä on suuri ja kasvaa Ylivieskan seutukunnan alueella edelleen toimintamallien muuttuessa entistä kotihoitoisemmiksi. Kuntien määrärahojen riittämättömyys omaishoidon osalta vaikuttaa omaishoitajien syrjäytymiseen ja turhautumiseen. Kotona hoidetaan yhä vaikeahoitaisempia omaisia. Moni omaishoitaja on sidottu kotona tapahtuvaan raskaaseen hoitotyöhön niin, etteivät voimavarat riitä enää tuen hakemiseen kodin ulkopuolelta. Edes vertaistoimintaan ei kaikilla ole mahdollisuuksia. Monet omaishoitajat ovat itsekkin ikääntyneitä ja heillä on vaivoja ja sairauksia, jotka vaatisivat tutkimuksia ja hoitoa. Myös virkistämiseen ja vapaapäivien viettämiseen pitäisi luoda mahdollisuuksia.

Keskeinen tehtävä projektissa on ollut koko toiminta-ajan etsiä tarkoituk- senmukainen paikka ja yhteistyökumppani virkistävien voimaantumispäi- vien järjestämiseksi omaishoitajille ja heidän hoidettavilleen. Vakiintuneiksi yhteistyökumppaneiksi voimaantumispäivien järjestämisessä ovat valikoitu- neet Taukokankaan kuntoutumis- ja hyvinvointipalvelukeskus Oulaisissa sekä Kalajoen Kristillinen Opisto Kalajoella. Vuonna 2010 voimaantumis- päivien sisältöä on muokattu niin, että mukaan on tullut omaishoitajien terveystilanteen kartoitus ja seuranta. Tämän on mahdollistanut osaltaan kuntien mukaantulo laboratoriotutkimusten kustantajaksi. Terveyspalvelusten tekeminen vaatii paljon henkilöresursseja, ja niinpä voimaantumispäivien ryhmäkokoja on jouduttu pienentämään. Toisaalta vuoden aikana on toteu- tettu useammat voimaantumispäivät. Kalajoen Kristillisellä opistolla pidet- tiin yhdet voimaantumispäivät 7.6.–10.6.2010. Taukokankaalla oli vuoden aikana viidet päivät: 22.2.–25.2.2010, 26.4.–29.4.2010, 20.9.–23.9.2010, 25.10.–28.10.2010 ja 7.12.–10.12.2010.

Toimialue

Projekti toteutetaan yhdistyksen toimialueella Ylivieskassa, Kalajoella, Alavieskassa, Sievissä, Merijärvellä ja Oulaisissa. Toiminta-alueen hal- kaisija on alle 100 km ja kuntakeskusten väliset etäisyydet 17- 50 km. Projektialueen asukasluku oli lokakuussa 2010 43 860 henkilöä ja omais- hoidontukea saavia 280 henkilöä vuoden 2010 lopussa.

Projektin toimisto sijaitsee Kalajoella, Kalajoentie 5, jossa projektin toimisto- ja suunnittelutyöt pääasiassa tehdään. Projekti on saanut käyt-

töönsä kaikista kuudesta kunnasta toimipisteen kerran kuukaudessa tapahtuvaa ohjausta ja neuvontaa varten sekä tilat vertaistukiryhmien kokoontumisiin.

Henkilöstö

Projektissa toimi kaksi palkattua henkilöä vuonna 2010. Projektivastaava Anne Männistö ja projektityöntekijä Arja Taka-Eilola muodostavat tasapainoisen, toisiaan täydentävän työparin, jonka työ ansaitsee kiitoksen.

Projektiohjausta antoi ja toteutuksen etenemistä seurasi projektin ohjausryhmä, joka valittiin projektin ensimmäisenä toimintavuonna 2007. Ohjausryhmä valittiin toiminta-alueen kuuden kunnan omaishoidon asiantuntijoista. Ohjausryhmässä on tapahtunut joitakin henkilövaihdoksia vuosien mittaan. Ohjausryhmään kuuluivat vuonna 2010: diakonissa Heli Heikkilä Alavieska, kotipalvelunohjaaja Anne Tavasti Kalajoki, opettaja Anneli Tuikkala Kalajoen Kr. Opisto, vanhustyön johtaja Elina Lehtomaa Oulainen, opettaja Leena Lähdesmäki-Mäkinen Oulaisten ammattiopisto, kehitysvammaisten palveluohjaaja Helena Kinnunen ja työhyvinvointipäällikkö Erja Laulumaa Peruspalvelukuntayhtymä Kalliosta sekä hallituksen puheenjohtaja Meeri Rinta-Jouppi. Ohjausryhmä kokoontui neljä kertaa toimintavuonna.

Yhdistyksen hallitus seurasi projektin etenemistä projektivastaava Anne Männistön ja Arja Taka-Eilolan raportoinnin kautta. He osallistuivat hallituksen kokouksiin.

Projektityöntekijöiden lähiesimiehenä toimi yhdistyksen hallituksen puheenjohtaja. Yhdistyksen ja projektin nettisivuista vastaa Matti Saarikettu.

Tiedotus

Projektilla on oma esite, jota jaettiin eri tilaisuuksissa.

Projektin toiminnasta ja tapahtumista tiedotettiin paikallislehdissä ilmaisilla järjestöpalstoilla, kuten KalajoenSeutu, Vieskalainen, Sieviläinen, Pookisanomat ja Kalajokilaakso-lehti. Voimaantumispäivien ilmoitukset olivat myös edellä mainituissa paikallisissa lehdissä. Nämä lehdet tavoittivat parhaiten ja laajemmin toiminta-alueen omaishoitajat. Projektista tehtiin useita juttuja paikallisiin lehtiin. Lehdet julkaisivat projektityöntekijöiden kirjoittamia omaishoitajuuteen liittyviä ajankohtaisia kolumneja.

Omaishoitajat ja hoidettavat antoivat myös ”oman elämän tarinoita” paikallisille lehdille.

Yhdistyksen kotisivujen käyttö osoitteessa kotinet.com/omaishoitajat on lisääntynyt selvästi, mikä kertoo myös omaishoitajien lisääntyvästä nettisivujen käytöstä ja atk-osaamisen paranemisesta.

ARVIOINTI

Vaikuttavuutta ja toimintaa arvioitiin

Projektin arvioinnissa seurataan toimintamallien toimivuutta, vaikuttavuutta ja merkitystä omaishoitajien kokonaisvaltaiselle (fyysiset, psyykkiset, sosi-

aalliset ja hengelliset) hyvinvoinnille. Projektin toteuttamista seurataan ja arvioidaan ohjausryhmän palaverissa ja saadun palautteen perusteella hiotaan toimintamalleja, kun tarvetta ilmenee. Yhdistyksen hallitus arvio projektin etenemistä ja tavoitteiden saavuttamista (yhdistys/projekti) yhteisissä kokouksissa.

Talous

Uutta Potkua -voimaantumiprojekti sai Raha-automaattiyhdistyksen projektirahoitusta vuodelle 2010 110.000 euroa. Osa projektin kuluista katettiin Voimaantumispäivien omavastuuosuuksilla. Kirjanpito- ja tilintarkastuspalvelut ostettiin samoilta toimijoilta kuin yhdistyksellekin.

TULEVAISUUDEN NÄKYMÄT

Yhdistys jatkaa toimintaansa omaishoitajien ja heidän hoidettaviensa tukemiseksi yhteistyössä eri toimijoiden kanssa. Haasteena olisi uusien aktiivisten, eri toimialoja edustavien ihmisten mukaan saaminen toimintaan. Nykyisessä yhdistystoiminnassa on erittäin tärkeää saada mukaan eri alojen asiaosaajia. Tärkeää ja haasteellista on myös saada pysymään jäseninä ne, joiden oma omaishoitajaura on päättynyt. Heillä olisi paljon annettavaa yhdistystoiminnalle. Toisaalta se antaisi sisältöä myös omiin päiviin.

Projektirahoitusta pyritään saamaan myös tuleville vuosille.

Yhteistyötä lähialueen omaishoitajayhdistysten kanssa pyritään tiivistämään.

KUVIA VIRKISTYSPÄIVÄLTÄ

Me kaikki Kivitiipun golfkentän laidalla

Kuva: Tuomo Vähäkangas

"Akka hakusessa" näytelmästä

Liisan ja Mairen duetto

Laulattajat

Ristellyitä